

DRAGSFJÄRD KROGARUDDEN-JUNGFRUSUND

Maastotarkastus 22.-23.06.1987 ja 11.08.1987

Dragsfjärdin kunta, Purunpään kylä, Krogarudden-Jungfrusund-Oxholmen
Maanomistaja: Föreningen Konstsamfundet, Mannerheimvägen 20A, 00100
HELSINGFORS.

Karttalehti 1034 10
x = 6655 30
y = 1577 90

Löydöt:-

Aikaisemmat löydöt: Dalsbruks bruksmuseum 2000-2027.

Valokuvat: TYA neg. F 15245-15248, 15303, 15304.

Aikaisemmat dokumentit:

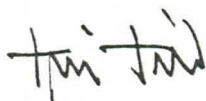
Kasvillisuuskartoitus, Annmaj Forsman 1984.

Tark.kert. Henrik Asplund & Henrik Salomonsson 1985 (Turun
yliopiston arkeologian osasto).

Arkeologisk inventering 1985, Konstsamfundets Insula Nova
-område, Helena Edgren (museovirasto).

Raporttiin liittyy 3 sivua tekstiä
1 karttaliite.

Turun yliopiston arkeologian osastolla 14. tammikuuta 1988

Tapani Tuovinen

Yöpyessäni inventointimatalla Krogaruddenissa 22.-23.6.1987 tein samalla kartan Krogaruddenin itäisemmästä kalliomerkkiryhmästä (Namnberget 1) (n:o 1, x = 6655 23, y = 1578 00), koska minulla oli kenttäpantografi mukana (ks. karttaliite). Kallioon hakatut merkit ovat ryhmänä kuperapintaisella rantakalliolla. Paikalliset harrastaja-arkeologit maalasivat selvimmän erottuvat merkit muutama vuosi sitten alkydimaalilla. Kallio on vedenrajassa merkkien kohdalla pystysuora, mutta rantavesi on niin matala, ettei suuremmalla uppoumarunkoisella veneellä juuri pääse kallion juureen normaaliveden aikana. Kallion juureen rantaveteen on kertynyt runsaasti lohkaraita, ehkä kalliolta vierineitä. Rannasta vesi jatkuu melko matalana, tasaisena ja savi-pohjaisena.

Itse merkkien koko ja uurre vaihtelee; useimmat ovat melko helposti tulkittavissa. En ryhtynyt vielä tässä vaiheessa tarkempaan dokumentointiin. TYA neg. F 15247, 15248.

Salmen toisella puolella sijaitsevan Oxholmenin kallioisen luodon korkeimmalla huipulla (n:o 2, x = 6655 13, y = 1578 20, z = 20) on kompassiruusu, josta amanuenssi John Hackman (Åbo Akademi, Etnologiska institutionen) oli minulle aikaisemmin kertonut. Huipulla on kupera, hiukan luoteeseen kallistuva, karkearakeista vaaleaa graniittia oleva pinta, johon on hakattu pyöreä, 32 cm:n läpimittainen kompassiruusu (TYA neg. F 15245). Uurre on kovera, noin 8 mm:n levyinen ja erottuu melko huonosti. Ruusussa on kaksi sisäkkäistä samankeskistä kehää, joiden halkaisijat ovat 23 cm ja 32 cm. Kehien yhteisessä keskipisteessä on pienellä kuopalla selvästi merkitty piste, josta haarautuu sisempään kehään asti tasavälisin kulmin haaroja. Haarojen lukumäärää ei voi tarkasti laskea; niitä on kuitenkin ainakin 20. Mitään selviä pääilmansuuntien haaroja ei myöskään voi erottaa, koska kallion pinta on rapautunut ja jäkälän peitossa. Jäkäläpeitteeseen ei koskettu. Oxholmenin huipulta on näköalaa lounaaseen vanhan Lövä krokar -nimisen väylän suuntaan. Muutoin näköala ei ole poikkeuksellinen, koska lähistöllä on huomattavasti korkeampiakin kalliopaljastumia.

Samana maastokäynnin yhteydessä 22.6. löytyi sattumalta Oxholmenin S-osasta (n:o 3, x = 6655 02, y = 1578 23, z = 15) ryssänuuni. Se on ladottu särmikkäistä lohkarista epätasaiselle, itään kallistuvalla kalliolla loivaan painanteeseen. Pituussuunta on W-E. Parhaiten säilyneen osan pituus on 2.1 m ja leveys 1.6 m. Alimpana on suuria särmikkäistä lohkarista, joiden päälle on asetettu pienempiä. Rakenne on keskeltä auki. Suuaukko on epäselvä, luultavasti se on itään. TYA neg. F 15246. - Myöhemmin kesällä Lauri Ljungqvist ilmoitti löytäneensä aivan lähistöltä (x = 6655 03, y = 1578 19) kolme kuusikon peittämää suorakulmaista kivilatomausta. Niitä en ole vielä käynyt katsomassa.

Kesän 1987 meriarkeologisten sukellustöiden ollessa meneillään Krogaruddenin läheisyydessä kävin 11.8. uudemman kerran maastossa yhdessä Ulla Kallbergin, Lauri Ljungqvistin, Eka Metsävuoren, Aki Pihlmanin ja Pirjo Saarisen kanssa. Aikaisemmin tunnettujen vesirajan yläpuolella olevien muinaisjäännösten lisäksi tehtiin havaintoja seuraavasti:

4. x = 6655 24, y = 1577 83, z = 2. Kiviraunio. Matala, kasvillisuuden peitossa.
5. x = 6655 25, y = 1577 77, z < 2. Kallioon hakattu teksti "Alb. Pyhälä 1895".
6. x = 6655 28, y = 1577 78, z = 5. Ryssänuuni.
7. x = 6655 30, y = 1577 82, z = 10. Ryssänuuni.
8. x = 6655 40, y = 1577 75, z = 5. Ryssänuuni.
9. x = 6655 44, y = 1577 74, z = 5. Ryssänuuni.
10. x = 6655 46, y = 1577 76, z = 5. Ryssänuuni.
11. x = 6655 52, y = 1577 77, z = 15. Pieni luola kallionjyrkänteessä. Luolan edustalta raivattu pois lohkarista.
12. x = 6655 51, y = 1577 86, z = 25. Kiviraunio, mahd. hauta (rekist. tunnus 0407701010) (TYA neg. F 15303, 15304).
13. x = 6655 50, y = 1577 86, z = 25. Kiviraunio, mahd. hauta (rekist. tunnus 0407701021) (TYA neg. F 15304).
14. x = 6655 66, y = 1577 91, z = 30. Kiviraunio, mahd. ryssänuuni.
15. x = 6655 48, y = 1577 95, z = 10. Ryssänuuni.
16. x = 6655 44, y = 1577 94, z = 10. Ryssänuuni.

17. x = 6655 44, y = 1577 94, z = 10. Ryssänuuni.
18. x = 6655 44, y = 1577 94, z = 10. Ryssänuuni.
19. x = 6655 39, y = 1577 92, z = 10. Ryssänuuni.

Rakenteiden dokumentoimiseen ei ollut aikaa, vaan se oli jätettävä tuonnommas.